

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/147/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115211093
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4115211093.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľky: A. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXX, K. F., zastúpená JUDr. Kristínou Panasiukovou, advokátkou, so sídlom Damborského 3, Nitra proti odporcovi: P. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXX, K. F., zastúpený Advokátskou kanceláriou Gabriel Orlik, s. r. o., so sídlom Žitavská 20, Topoľčianky, IČO: 36 858 722, o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 21. januára 2016 č. k. 14C/270/2015-44 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti **m e n í t a k**, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi povinnosť zdržať sa úkonov smerujúcich k nakladaniu s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v katastrálnom území F., obec K. F., okres Zlaté Moravce, zapísanými na LV č. XXXX ako: - pozemok parcela reg. „C“ č. 1185/1 o výmere 121 m² - zastavané plochy a nádvoria, pozemok parcela reg. „C“ č. 1185/2 o výmere 118 m² - záhrady, pozemok parcela reg. „C“ č. 1185/7 o výmere 438 m² - zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na parcele č. 1185/1 o výmere 121 m², najmä tieto predať, darovať alebo inak scudziť, a to až do skončenia znaleckého dokazovania týkajúceho sa uvedených nehnuteľností, resp. upustenia od znaleckého dokazovania, vo veci vedenej pod sp. zn. 14C/270/2015. Vo zvyšku návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 102 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1 písm. f/ OSP. Uvedol, že navrhovateľka návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že v prípade nevydania predbežného opatrenia môže odporca predmetnú nehnuteľnosť predať, darovať či iným spôsobom previesť práva na tretiu osobu, čím sa znemožní znalecké dokazovanie. Navrhovateľka zároveň osvedčila nebezpečenstvo hroziacej ujmy tým, že predložila inzerát realitnej kancelárie zo dňa 20. 12. 2015, ktorá sa pokúša predmetnú nehnuteľnosť predať. Súd sa preto stotožnil s tým, že sú tu skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu navrhovateľky týkajúcu sa prevodu nehnuteľnosti odporcom na tretiu osobu, preto vydal predbežné opatrenie a nariadil odporcovi, aby sa zdržal úkonov smerujúcich k nakladaniu s nehnuteľnosťami, avšak len do skončenia znaleckého dokazovania. Nie je dôvodné, aby súd obmedzoval dispozičné právo vlastníka nakladať s predmetnou nehnuteľnosťou až do právoplatného skončenia veci samej, keď postačuje v konaní ocenenie rekonštrukčných prác (prípadne materiálu vynaloženého na rekonštrukciu) v danej nehnuteľnosti. Tiež mal súd za to, že je postačujúce obmedzenie dispozičného práva odporcu s nehnuteľnosťou na jej predaj, darovanie či iné scudzenie a nie je dôvodné ho obmedzovať aj v nakladaní s nehnuteľnosťou, a to v zaťažení právami tretími osobami, najmä vecným bremenom, záložným právom, zabezpečovacím prevodom vlastníckeho práva, predkupným právom, právom nájmu a výpožičky, ako to žiadala navrhovateľka, nakoľko by išlo o nedôvodný zásah do vlastníckeho práva odporcu, keď v danej veci postačuje, aby odporca zostal vlastníkom predmetných nehnuteľností do skončenia znaleckého dokazovania a následne môže ako

vlastník disponovať s predmetnou nehnuteľnosťou podľa vlastného uváženia. Preto súd v tejto časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa, v jeho vyhovujúcej časti, podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, domáhajúc sa ním zmeny napadnutého uznesenia a zamietnutia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Uviedol, že nariadenie predbežného opatrenia nie je potrebné a takéto predbežné opatrenie nad zákonný rámec zasahuje do jeho práv a oprávnených záujmov. Poukázal na ustanovenie § 74 ods. 1 OSP, ktoré udáva, kedy je možné nariadiť predbežné opatrenie. Je to vtedy, ak: - je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, čo sa v tomto prípade nestalo, nakoľko nejde o vzájomné pomery účastníkov, ale je to zásah len do vlastníckeho práva jedného účastníka a pomerov u druhého účastníka sa to netýka, - keď je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, čo v tomto prípade takisto nehrozí, pretože súdne rozhodnutie nie je vydané a keď bude vydané, nebude sa týkať nehnuteľností, ktoré sú predbežným opatrením dotknuté. Takýmto nariadeným predbežným opatrením je zasiahnuté do jeho vlastníckeho práva, hoci sa konanie, v ktorom bolo nariadené predbežné opatrenie, vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam netýka. Je pravdou, že v dome s. č. 181 sa nezdržiava a z toho dôvodu mal záujem predať nehnuteľnosti dotknuté predbežným opatrením, nakoľko mu týmto spôsobom vznikajú len náklady - elektrina, plyn a iné. Ak mala navrhovateľka záujem na zistení ceny investícií v BSM, bolo a je to možné iným spôsobom - napr. znaleckým dokazovaním, ktoré by sa uskutočnilo hneď, prípadne inštitútom zabezpečenia dôkazu, pričom týmto by sa zasiahlo do jeho vlastníckych (ústavou zaručených) práv oveľa menej. Nebráni sa tomu, aby sa zistila cena investícií, pričom v konaní sú známe všetky potrebné skutočnosti na zistenie tejto ceny. Je známy rozsah investícií, v konaní v súčasnosti dokladajú všetky fotografie investícií, v niektorých prípadoch sú známe aj nadobúdacie ceny vecí, ktoré boli zabudované do nehnuteľnosti. Je obojstranne potvrdené, že investície vykonal on vlastnoručne, a preto do BSM patrí len hodnota zabudovaných vecí, a nie práca potrebná na vykonanie investícií. V prípade, ak by aj tieto investície už neexistovali, je možné cenu vecí, ktoré boli zabudované, zistiť a určiť aj bez ohliadky, nakoľko ceny tovarov sú známe a bežne dostupné. Preto považuje nariadenie predbežného opatrenia za nadbytočné, obmedzuje ho viac ako je možné od neho spravodlivo žiadať.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla, že nariadenie predbežného opatrenia bolo nevyhnutné z dôvodu zabránenia hroziacej ujmy, nebezpečenstvo ktorej bolo preukázané existenciou inzerátu realitnej spoločnosti zo dňa 20. 12. 2015, potvrdzujúcej odporcovu snahu o predaj predmetných nehnuteľností. Rozhodnutie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti považuje za primerané a navrhla ho v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť. Nesúhlasí s názorom odporcu o neprimeranosti zásahu do jeho vlastníckeho práva s prihliadnutím na skutočnosť, že konanie o vyporiadanie BSM, v rámci ktorého bolo predmetné predbežné opatrenie nariadené, sa netýka vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam. Je síce pravdou, že dotknuté nehnuteľnosti ako také neboli predmetom bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania, čo však bolo predmetom bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania, boli spoločné peňažné prostriedky, ktoré účastníci konania počas trvania manželstva vynaložili na ich zhodnotenie. Pokiaľ sa teda konanie vo veci samej aj netýka priamo vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, týka sa vlastníckeho práva k spoločným peňažným prostriedkom použitým na ich zveľadenie. Táto skutočnosť je potom dostatočne zásadná na to, aby odôvodňovala nariadenie predmetného predbežného opatrenia obmedzujúceho odporcu v svojoľnom nakladaní s takto zhodnotenými nehnuteľnosťami. Pokiaľ by totiž v priebehu konania o vyporiadanie BSM došlo k predaju nehnuteľností, malo by to za následok úplné znemožnenie ich znaleckého ohodnotenia. Ďalej uviedla, že odporcom prezentovaný otvorený postoj k možnosti uskutočnenia znaleckého dokazovania ako alternatívy pred nariadením predbežného opatrenia nie je namieste, keďže k využitiu takejto predbežnej ochrany ju „prinútil“ svojim konaním práve samotný odporca, ktorý svojím počínaním využitie inštitútu znaleckého dokazovania ohrozil. Vzhľadom na doposiaľ prezentovaný postoj odporcu, ktorý ňou špecifikovanú výšku investícií (cca 7.000 eur) dôrazne odmieta a pripúšťa iba investície v sume cca 2.000 eur, považuje argumentáciu odporcu o tom, že rozsah investícií je známy, prinajmenšom za nelogickú.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej vyhovujúcej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť.

Podľa § 102 ods. 1 veta prvá OSP, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Predbežné opatrenie je inštitútom, ktorý nachádza uplatnenie v situáciách, kedy nemožno čakať na skončenie konania vo veci samej, ale je potrebné ešte pred meritórnym rozhodnutím prijať určité dočasné opatrenie, pretože sa javí byť danou hrozba, že konečné rozhodnutie nebude už mať pre hmotno-právny vzťah medzi účastníkmi význam. Predbežné opatrenie tak predstavuje procesný zabezpečovací prostriedok dočasného a provizórneho charakteru, ktorého účelom je zabezpečiť podmienky na poskytnutie reálnej účinnej a efektívnej súdnej ochrany účastníkom konania, najmä z hľadiska zaručenia nerušeného rozhodovania vo veci samej.

Rozhodovanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v občianskom súdnom konaní treba považovať za integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 Ústavy Slovenskej republiky. Zo zásady rovnosti účastníkov konania však nemožno vyvodzovať nijaký abstraktný postulát, že účastníci konania - bez zreteľa na ich postavenie a konkrétnu procesnú situáciu - musia v každej časti či druhu konania súčasne disponovať určitým procesným prostriedkom. V prípade niektorých procesných prostriedkov z ich povahy a účelu vyplýva, že ich uplatnenie má k dispozícii len jedna strana, tomu zodpovedá aj príslušná zákonná úprava. Tak tomu je aj v prípade návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, lebo cieľom tohto návrhu je dosiahnuť požadovanú dočasnú súdnu ochranu a v danom kontexte má právna úprava zaručiť účinnosť poskytnutej súdnej ochrany.

Predbežné opatrenie je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam do toho času, kým sa definitívne nerozhodne o veci samej. Pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. OSP). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

V preskúmvanej veci sa navrhovateľka návrhom vo veci samej, doručeným súdu prvého stupňa dňa 17. 04. 2015, domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, zaniknutého rozvodom manželstva účastníkov konania. Dňa 22. 12. 2015 bol súdu prvého stupňa doručený návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil odporcovi, aby až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej sa zdržal úkonov smerujúcich k nakladaniu s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v katastrálnom území F., obec K. F., okres Zlaté Moravce, zapísanými na LV č. XXXX ako - parcela reg. „C“ č. 1185/1 o výmere 121 m² - zastavané plochy a nádvoria, parcela reg. „C“ č. 1185/2 o výmere 118 m² - záhrady, parcela reg. „C“ č. 1185/7 o výmere 438 m² - zastavané plochy a nádvoria a rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na parcela č. 1185/1 o výmere 121 m², najmä, aby sa zdržal tieto predať, darovať alebo inak scudziť, zaťažovať akýmkoľvek spôsobom právami tretích osôb, najmä vecným bremenom, vrátane práva nájmu alebo výpožičky. Z odôvodnenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyplýva, že z titulu úplného finančného vyrovnania majetkových podielov účastníkov konania navrhovateľka od odporcu žiada vyplatenie peňažných prostriedkov vo výške 5.250,56 eura, ktorá suma zohľadňuje okrem iného aj majetkový podiel navrhovateľky na investíciách spoločných peňažných prostriedkov účastníkov konania do rekonštrukcie rodinného domu odporcu. Celková výška peňažných prostriedkov použitých na rekonštrukciu domu je medzi účastníkmi konania sporná, pričom s prihliadnutím na narušené vzťahy a celkovú zlú komunikáciu účastníkov konania je navyše pravdepodobné, že akákoľvek dohoda o výške týchto investícií nebude medzi účastníkmi konania možná ani do budúca a najvhodnejším spôsobom, akým jednoznačne ustáliť túto sumu by bolo odborné posúdenie realizovanej rekonštrukcie nestranným znalcom. Odporca sa však predmetný rodinný dom pokúša predať, o čom svedčí aj inzerát realitnej spoločnosti MS&TP s. r. o., z ktorého vyplýva, že odporca uvedený dom ponúka na predaj za sumu 68.000 eur. Toto počítanie odporcu u navrhovateľky vzbudzuje dojem, že odporca takto koná do značnej miery účelovo, s cieľom znemožniť prípadné znalecké ohodnotenie uskutočnenej rekonštrukcie. Z uvedených

dôvodov tak navrhovateľka považuje za nevyhnutné upraviť na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej pomery účastníkov konania formou predbežného opatrenia, keď nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy navrhovateľke vyplýva z nepredvídateľného správania sa odporcu, ktorý napriek vedomosti o prebiehajúcom súdnom konaní o vyporiadanie BSM, vyvíja aktivity smerujúce k scudzeniu nehnuteľnosti, ktorých sa vyporiadanie BSM týka. Dôvodnosť potreby dočasnej úpravy pomerov je daná najmä obavou prípadnej zmeny vlastníckych vzťahov, zriadenia vecného bremena, či z iných úkonov nad rámec bežného hospodárenia s nehnuteľnosťami zhodnotenými zo spoločných prostriedkov oboch účastníkov konania.

V prejednávanej právnej veci, vychádzajúc z obsahu spisu súdu prvého stupňa, odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie odporcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti bolo podané dôvodne, a preto je potrebné v zmysle ustanovenia § 220 OSP uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti zmeniť a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť.

Je potrebné predovšetkým zdôrazniť, že predbežné opatrenie ako dočasné opatrenie sleduje účel poskytnutia účinnej dočasnej súdnej ochrany, a to spravidla do doby, pokiaľ v danej právnej veci nebude vydané meritórne rozhodnutie, s účelom zabezpečiť dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania z dôvodu existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo odstrániť riziko ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia. V prípade, že nariadené predbežné opatrenie tento účel neplní, nie je možné konštatovať opodstatnenosť takejto predbežnej právnej úpravy.

V prejednávanej veci odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k záveru, že navrhovateľka neosvedčila základné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia, teda, že je nevyhnutné upraviť pomery účastníkov konania, pretože inak by jej hrozila bezprostredne hroziaca ujma. Podľa názoru odvolacieho súdu, len zo samotnej skutočnosti tvrdenej navrhovateľkou, že predajom nehnuteľností vo výlučnom vlastníctve odporcu, bude sťažené znalecké dokazovanie za účelom určenia sumy peňažných prostriedkov účastníkov konania vložených do rekonštrukcie rodinného domu odporcu, nemožno ustáliť existenciu naliehavej potreby dočasne upraviť vzájomné vzťahy medzi účastníkmi konania prostredníctvom predbežného opatrenia s navrhovateľkou navrhovaným obsahom. Podľa názoru odvolacieho súdu, navrhovateľka v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia neosvedčila žiadne také skutočnosti, ktoré by vyžadovali okamžitý zásah súdu vo forme nariadenia predbežného opatrenia, pričom odvolací súd má za to, že za takúto skutočnosť nemožno považovať vedenie konania vo veci samej (vysporadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov) a vykonávanie dokazovania v ňom, vrátane dokazovania znaleckého. Len zo skutočnosti, že dokazovanie vo veci samej nebude prebiehať v navrhovateľkou naznačenom smere, s ohľadom na procesnú dôkaznú povinnosť oboch účastníkov konania z hľadiska nimi tvrdených skutočností, nemožno ustáliť záver, že účastníkovi konania (navrhovateľke) nenariadením predbežného opatrenia hrozí bezprostredne hroziaca ujma, ktorá by vyžadovala úpravu pomerov účastníkov. Podľa názoru odvolacieho súdu, takýto prostriedok právnej ochrany v danej veci nie je namieste a jeho nariadením v navrhovateľkou požadovanom znení sa nesleduje účel predbežného opatrenia vo forme reálnej účinnej a efektívnej súdnej ochrany, tak ako to majú na mysli príslušné ustanovenia OSP o predbežnom opatrení.

Odvolací súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že predbežné opatrenie nariadené súdom prvého stupňa nerešpektuje zásadu proporcionality, t.j. že predbežné opatrenie je primerané povahe veci a sledovanému účelu konania, pričom ochrana záujmov zúčastnených subjektov je v spravodlivej rovnováhe. Podľa názoru odvolacieho súdu nariadením predbežného opatrenia v zmysle odvolaním napadnutého výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa je potrebné konštatovať absenciu spravodlivej rovnováhy ochrany záujmov účastníkov konania, keď takouto predbežnou úpravou sa nad mieru, ktorú je z hľadiska sledovanej úpravy možné považovať za primeranú, zasiahlo do práv odporcu, a to jeho výlučných vlastníckych práv k prejednávaným nehnuteľnostiam, keď súd prvého stupňa nariadenou predbežnou úpravou pomerov obmedzil odporcu v nakladaní s predmetom jeho výlučného vlastníctva, čo z hľadiska účelu, ktorý navrhovateľka navrhovanou predbežnou úpravou pomerov sledovala, nie je možné považovať za adekvátne.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k záveru o nedôvodnosti navrhovateľkou požadovaného predbežného opatrenia, preto uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej vyhovujúcej časti podľa ustanovenia § 220 OSP zmenil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.